

Redaktionens förord

Thomas Taro Lennerfors

AnnaSara Hammar

Andreas Linderoth

Vi har härmed nöjet att presentera ett nytt nummer av Forum navale, Sjöhistoriska Samfundets tidskrift som har som syfte att "bidraga till utforskandet av sjöhistorien, i första hand den svenska, i alla dess sammanhang och former".

Detta nummer av Forum navale består av två *vetenskapliga artiklar* som har genomgått oberoende sakkunniggranskning av åtminstone två anonyma granskare. Niklas Erikssons artikel tar Sveriges förmodligen äldsta skeppsrutning som utgångspunkt och söker svar på de många frågor som ritningen väcker: Vilken typ av fartyg avbildade den? När tillkom den? I vilken kontext och historiskt sammanhang kan den ha skapats? Joakim Ekedahls artikel diskuterar sjömansvisetraditionen och hur denna representeras i visböcker från 1900-talet, en tid då sjömansvisetraditionen omvandlades drastiskt enligt författaren. Vilken typ av sjömansvisor fick ta plats i 1900-talets visböcker och hur förhöll sig dessa till "traditionen", om man ens kan tala om en sådan?

Artiklarna följs av två populärvetenskapliga *essäer* som har genomgått

redaktionell granskning. Den första essän är skriven av Gijs Rommelse och handlar om hur Sveriges expansionism 1656-1660 framställdes i samtidens diskurser och visuella representationer i Holland. Den andra essän skriven av Martin Eriksson behandlar hur 1963 års trafikpolitiska beslut påverkade politiken gentemot sjöfartssektorn i Sverige.

Därefter följer en sammanfattning av det *föredrag* som hölls av Anna Arnberg och Odd Johansen på Sjöhistoriska Samfundets höstmöte den 19 november 2019. Arnberg och Johansen höll ett föredrag om *Vrak – Museum of Wrecks*, det nya museum som byggs på Djurgården i Stockholm. Lars Grundberg har bidragit med en notis om hur en av de ledande danska motståndspolitikerna, Hans Hedtoft, steg i land i Sverige i svensk lotsuniform för att förhandla med den svenska regeringen.

Sjöhistoriska Samfundet delar vanligtvis varje år ut ett forskarpris till ”forskare, svensk eller utländsk, som med sitt vetenskapliga arbete utvecklar kunskapen om svensk maritim historia eller angränsande ämnen.” Priset är instiftat till minne av den svenske historikern Jan Glete (1947-2009), styrelseledamot i Samfundet och en av världens främsta specialister på de europeiska örlogsflottorna under tidigmodern tid. År 2019 gick priset till Rune Edberg, vars forskning grupperar sig kring några centrala teman: främst vikingaskeppskopian *Ormen Friskes* förlisning, vikingatida seglation och pålspärrar. Han tilldelas forskarpriset för en varierad men ändå fokuserad maritim produktion.

Redaktionen (och styrelsen) rekommenderar som vanligt medlemmarna att besöka Samfundets webbplats (www.sjohistoriskasamfundet.se) där samtliga tidigare utgivna nummer av Forum navale, samt dess tidiga skrifter, finns att tillgå i fulltext.

I Forum navale skriftserie har under 2019 utkommit följande skrifter

Thomas Taro Lennerfors och Peter Birch: *Snow in the tropics: a history of the independent reefer operators* (Leiden: Brill, 2019). Ingår i Forum navale skriftserie som nr 64.

Claes-Göran Dahl: *Ångfartyget 200 år* (Sollentuna: Canopus förlag, 2019). Ingår i Forum navale skriftserie som nr 65.

Henrik Alexandersson och Ulf Nyrén: *Soten: en bohuslänsk kulturhistoria från Hållö till Väderöbod* (Borås: Diagonal Information, 2019). Ingår i Forum navale skriftserie som nr 66.

Martin Holmgren: *Eriksberg: ett storvarv och dess fartyg* (Göteborg: Breakwater Publishing, 2019). Ingår i Forum navale skriftserie som nr 67.